

December 2017
Revideret i august 2022

Samarbejdsaftale om parenteral ernæring

Region Syddanmark og de 22 kommuner

Baggrund

Nogle patienter kan ikke ind- eller optage tilstrækkelig næring via alm. kost, drikkeprodukter og/eller sondeernæring. Disse patienter får derfor tilbud om parenteral ernæring enten i en kortere periode eller livslangt. Parenteral ernæring er flydende føde, der løber direkte ind i en stor blodåre (og derved helt uden om mave og tarme) igennem et centralt venekateter (CVK eller PICC-line).

For patienter og pårørende kan det være svært at få en hverdag til at hænge sammen, hvis de kun kan modtage parenteral ernæring på sygehuset. Derfor oplæres de fleste patienter i selv at administrere behandling med parenteral ernæring, evt. med støtte fra pårørende. Et mindre antal patienter har dog brug for hjælp fra kommunen for at undgå at skulle i ambulant behandling på sygehuset. Det er med til at højne patienternes livskvalitet og mulighed for at føre et så normalt liv som muligt.

Samarbejdsaftalen systematiserer samarbejdet mellem Region Syddanmarks sygehusenheder og de 22 syddanske kommuner om administration af parenteral ernæring i eget hjem eller andet kommunalt regi. Den skal medvirke til et patientsikkert samarbejde.

Formål med samarbejdsaftalen

Formålet med samarbejdsaftalen er at give patienter, som ikke selv eller ved hjælp fra pårørende kan varetage parenteral ernæring, bedre mulighed for at modtage behandlingen i eget hjem eller andet kommunalt regi.

Målgruppen for samarbejdsaftalen

Målgruppen er ernæringstruede patienter, der har fået ordineret behandling med parenteral ernæring, ikke er indlæggelseskrævende, som lægefagligt vurderes egnede til at modtage parenteral ernæring i eget hjem, hvor hjemmet vurderes egnet hertil, eller i andet kommunalt regi.

Forankring og ikrafttræden

Samarbejdsaftalen er godkendt af Det Administrative Kontaktforum den 23. november 2017 og Sundhedskoordinationsudvalget den 19. december 2017 og er forankret i Sundhedsaftalen 2015-18. Samarbejdsaftalen træder i kraft den 1. januar 2018. Samarbejdsaftalen er revideret i august 2022.

Grundprincipper for samarbejdet, herunder beskrivelse af det lægefaglige behandlingsansvar

Den kommunale sygepleje skal, jf. Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner samt bekendtgørelse nr. 1219 af 11. dec. 2009 om sundhedsprofessionelles benyttelse af medhjælp, kunne administrere parenteral ernæring.

Ordination af parenteral ernæring

Parenteral ernæring skal altid være lægeordineret. Ordinationen sker i sygehusregi - enten under indlæggelse eller ambulat, men ikke via egen læge.

Behandlingsansvaret ligger på den afdeling, hvorfra ordinationen af parenteral ernæring udgår. Behandlingsansvaret for den parenterale ernæring overgår på ikke noget tidspunkt til almen praksis.

Sygehusets ansvar:

- At udskrivelsen sker i overensstemmelse med SAM:BO-aftalen
- At medsende oplysninger om behandlingsansvarlig læge (afdeling), herunder et telefonnummer, der gør det muligt at komme i kontakt med sygehusafdelingen døgnet rundt alle ugens dage
- At behandlingsplan for parenteral ernæringen konsekvent skrives i plejeforløbsplanen (for indlagte) eller korrespondance (for ambulante). Behandlingsplanen skal indeholde oplysninger om:
  - Individuel stillingtagen til, hvornår den pågældende borgers behandlingsplan skal justeres og evalueres.
  - Begrundelse for parenteral ernæring, f.eks. sikring af sufficient ernæringstilstand, undgå vægttab eller opnå vægtøgning
  - Vægt og højde (BMI) ved udskrivelse
  - Beregning af væske- og energibehov
  - Supplerende vitaminer og mineraler
- At patienten er informeret mundtlig og skriftligt om udskrivelsen og behandling med parenteral ernæring
- At patienten udskrives med et velfungerende CVK eller PICC-line
- At der medsendes remedier samt ernæringspræparater svarende til opstart af behandlingen og efterfølgende sikre, at der er en fast leverance til patienten fra sygehuset
- At ordinere behandling med parenteral ernæring i FMK
- At medsende eller henvise til de instrukser, der skal anvendes ifm. behandlingen. Sygehuset sørger ligeledes for, at materialet er opdateret
- At behandlingsplanen fremgår af epikrisen til egen læge

I nogle tilfælde vil patienter få ordineret og påbegynde parenteral ernæring på et andet sygehus end det lokale. I de tilfælde er det en del af det lægefaglige behandlingsansvar at kontakte den lokale akutmodtagelse mhp. at hjælpe, hvis der opstår komplikationer, eller hvis der er behov for at få udleveret flere remedier eller parenteral ernæring.

Kommunens ansvar:

- Den kommunale sygepleje administrerer behandlingen ud fra den lægeordinerede behandlingsplan, sygehusets instruks for parenteral ernæring, kontrol og administration, samt en kommunal instruks for håndtering af parenteral ernæring
- At veje patienten forud for henvendelse til sygehuset
- At levere værnemidler

Delegering og opgaveoverdragelse:

Opgaven med at opstarte parenteral ernæringen må ikke delegeres til andre end den kommunale sygeplejerske. Der kan på lokalt initiativ tages stilling til, om andre dele af arbejdsopgaven kan udføres af andre faggrupper, patienten selv eller pårørende, så længe det sikres, at de nødvendige kompetencer er til stede.

Almen praksis' ansvar:

Efter afslutning af parenteral ernæring og ved anden sygdom (ikke relateret til parenteral ernæring) har patientens praktiserende læge behandlingsansvaret.

Beskrivelse af remedier og ressourcer

Jf. "Casekatalog – Behandlingsredskaber og hjælpemidler i Region Syddanmark" – Regionens og kommunernes vejledning om ansvarsfordeling, leverer regionen:

- Ernærings- og eventuelt tilsætningspræparater
- Eventuelt tynde væsker
- Infusionspumpe (inkl. infusionssæt) såfremt den er lægefagligt ordineret
- Dropstativ
- Remedier til CVK-pleje

Kompetenceudvikling

Sygehuset står til rådighed for kompetenceudvikling af sygeplejersker ved behov. Såfremt der opstår behov i kommunen, tages kontakt til lokalsygehuset.

Plan for kvalitetssikring og monitorering

Følgegruppen for Behandling og Pleje har ansvar for løbende at følge op på anvendelsen af samarbejdsaftalen.

Fortolkning af samarbejdsaftalen

Fortolkningsspørgsmål af elementer i samarbejdsaftalen kan bringes til behandling i de lokale sundhedsklynger. Hvis der ikke kan opnås enighed kan sagen bringes videre til den stående arbejdsgruppe for opgaveoverdragelse og medicinadministration under Følgegruppen for Behandling og Pleje.

Regler for opsigelse og genforhandling af samarbejdsaftalen

Samarbejdet om behandling med parenteral ernæring aftales og koordineres lokalt mellem kommuner og sygehusenheder med udgangspunkt i nærværende samarbejdsaftale.

Samarbejdsaftalen kan opsiges med passende varsel efter forudgående drøftelser i Den Strategiske Sundhedsstyrelse og Sundhedssamarbejdsudvalget.

Samarbejdsaftalen revideres og genforhandles, når der kommer afgørende ændrede vilkår for opgaven, eksempelvis nye lovgivninger eller kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner.

For yderligere information se:

Afdelingen for Tværsektorielt samarbejde - <https://www.regionsyddanmark.dk/wm276686>